

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР

1. ҚР «Білім туралы» Заңы adilet.zan.kz/kaz/docs
2. Оқу бағдарламасы (орта білім беру мазмұнын жаңарту аясында). Бастауыш білім беру (1-сынып). 2016.
3. Сын тұрғысынан ойлау технологиясы. С. Мирсеитова, 1998.
4. Критическое мышление: технология развития: Пособие для учителя / И. О. Загашев, С. И. Заир-Бек. СПб.: Альянс «Дельта», 2003.

УДК 37.091.3:54:379.822

*Татьяна Иванчикова
(Гомель, Беларусь)*

**ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ЭКСКУРСИИ ВО ВНЕУРОЧНОЙ РАБОТЕ ПО ХИМИИ
КАК ФАКТОРА АКТИВИЗАЦИИ ПОЗНАВАТЕЛЬНОГО ИНТЕРЕСА
УЧАЩИХСЯ К ИЗУЧАЕМОМУ ПРЕДМЕТУ**

В работе рассматриваются вопросы использования экскурсии в процессе обучения учащихся химии как одной из форм внеклассной работы по предмету. Выявлено, что по итогам проведения экскурсии на предприятии с целью ознакомления с особенностью производством пищевой продукции у большинства учащихся повысился интерес к изучению предмета химия.

Ключевые слова: внеклассная, работа, учащиеся, экскурсия, урок, отметка, интерес, познавательная деятельность.

The paper deals with the use of excursions in the process of teaching chemistry to students as a form of extracurricular work on the subject. Revealed that by the end of the excursion at the enterprise with the purpose of acquaintance with the peculiarity of the production of food, most of the students increased interest in learning the subject of chemistry.

Keywords: extracurricular, work, students, excursion, lesson, mark, interest, cognitive activity.

Внеклассная работа по учебному предмету – является важным компонентом учебно-воспитательной деятельности учащихся. Внеклассная работа по учебным предметам – это одно из условий для реализации индивидуальных способностей, а также пробуждения у учеников интереса к самообразованию [1].

Одной их форм внеклассной работы по химии является экскурсия. Экскурсия играет важную роль при изучении предмета химия, так как способствует формированию таких важных качеств школьника, как наблюдательность и внимание, которые способствуют обогащению знаний об окружающем мире. Это индивидуальное или коллективное посещение какого-либо места с образовательной или научной, а так же форма организации учебно-воспитательного процесса, позволяющая проводить наблюдения и изучение различных предметов и явлений в естественных условиях. Экскурсии на различные производства играют важную роль в укреплении связи химии с жизнью. Посещая предприятия, школьники становятся свидетелями применения теоретических знаний в народном хозяйстве [2]. Внеклассная работа способствует всестороннему развитию школьников, нравственно-патриотическому, эстетическому воспитанию, но в то же время одна из очень трудоемких и сложных форм обучения, наиболее эффективное средство комплексного воздействия на формирование личности школьника.

В системе внеклассной деятельности учителя экскурсия выполняет ряд важнейших дидактических функций, основными из которых являются: реализуется принцип наглядности обучения, повышение научности обучения и укрепления его связи с жизнью, с практикой.

Екскурсія сприяє вирішенню важливіших завдань навчання і виховання учасників будь-яких вікових груп – сприяє народженню і розвитку у учасників інтересу до знанням, любознальності, побуджує до самостійному пошуку нових відомостей, мотивації навчання; розширює кругозор; навчає розглядати факти і явища оточуючої життя взаємозв'язку, порівнювати їх між собою, робити узагальнення і висновки; сприяє розвитку бережливого ставлення до оточуючому (до об'єктам живої природи, предметам неживої природи, а також предметам, зробленим руками людини). *Ціль* екскурсії не тільки допомогти учасникам повністю оволодіти теоретичною програмою в наочному вигляді, а також закрити прогалини в знаннях і привернути їх увагу до вивчаємого предмету. З допомогою екскурсії, учасники, розуміють і засвоюють зв'язок життя з виробничими підприємствами, а також грають роль в професійній орієнтації на виробничу діяльність і працю працівників [3].

Виділяють наступні види екскурсій:

1) Виробнича екскурсія – це екскурсія до підприємства або заводу, яка сприяє найбільш глибокому вивченню процесів і основ виробництва, розширює кругозор.

2) Естественно-наукові екскурсії ці екскурсії проводяться в якості наочного прикладу і зв'язку природи з життям людини. Це екскурсії в ліс, на луки і др.;

3) Історико-літературні екскурсії – проводяться по літературним джерелам (бібліотека).

4) Комплексні екскурсії – це екскурсії, які проводяться по декільким предметам одночасно.

Ціль роботи: вивчення особливостей використання позаурочної діяльності вчителя екскурсії як фактора активізації пізнавального інтересу учасників.

Об'єкт дослідження: знання учасників дев'ятого класу ГОО «Поселицька середня школа». Середній бал учасників склав 6,0.

Виконана екскурсія до Полеского виробничого району ОАО «Милкавіта» в г. Хойники.

Ціль екскурсії: Знайомство учасників з процесом виробництва глазурованих сирків на Полеском виробничому районі ОАО «Милкавіта» в г. Хойники

Завдання екскурсії:

– познайомити учасників з технологічними процесами при виробництві глазурованих сирків;

– вивчити роль лабораторії в підвищенні якості сировини і випускаємої продукції;

– виховувати у учасників бережливе ставлення до природи, через розуміння потрапляння відходів в оточуюче середовище;

– розвивати у учасників навички самостійного оформлення роботи.

Виконана підготовка учасників до екскурсії – заздалегідь повідомлено тему і завдання екскурсії. Виконана бесіда про правила поведінки на підприємстві.

Продовжителістю екскурсії склала 1,5 години.

Перед відвідуванням заводу виконано інструктаж по техніці безпеки і правилах поведінки на виробництві. В ході знайомства з комбінатом учасники отримали відомості про історію створення ППУ ОАО «Милкавіта», використовуючому сировині для виробництва глазурованих сирків, потужності підприємства. Учні дев'ятого класу познайомилися технологічним процесом виробництва глазурованих сирків, в тому числі з роботою сировинної лабораторії і виконуваними аналізами – правилами вибору проб молока і визначення: кислотності, щільності, жирності, температури. Основним є аналіз на наявність/ відсутність антибіотика. Учителем звернено увагу на обладнання і методи для визначення кислотності сировини. Учасники відвідали апаратний цех і цех готової продукції. В ході екскурсії відвідала хімічна лабораторія.

По результатам экскурсии учащиеся подготовили репортаж, фотоотчёт и организовали вечер 5-9 классов на тему «О пользе молока и молочных продуктов!», целью которого было повышение интереса учащихся к изучаемому предмету химия, профориентационная деятельность. Подчеркнута взаимосвязь теории и практики, которая способствует развитию самостоятельного мышления учащихся, проведена пропаганда здорового образа жизни.

После проведения экскурсии был проведён опрос учащихся. Учащимся 9 класса был задан вопрос: «Повысился ли интерес к изучению химии после проведения экскурсии?». Предложено три варианта ответов: интерес повысился, интерес не изменился, интерес снизился. На рисунке представлены результаты опроса учащихся 8 класса.

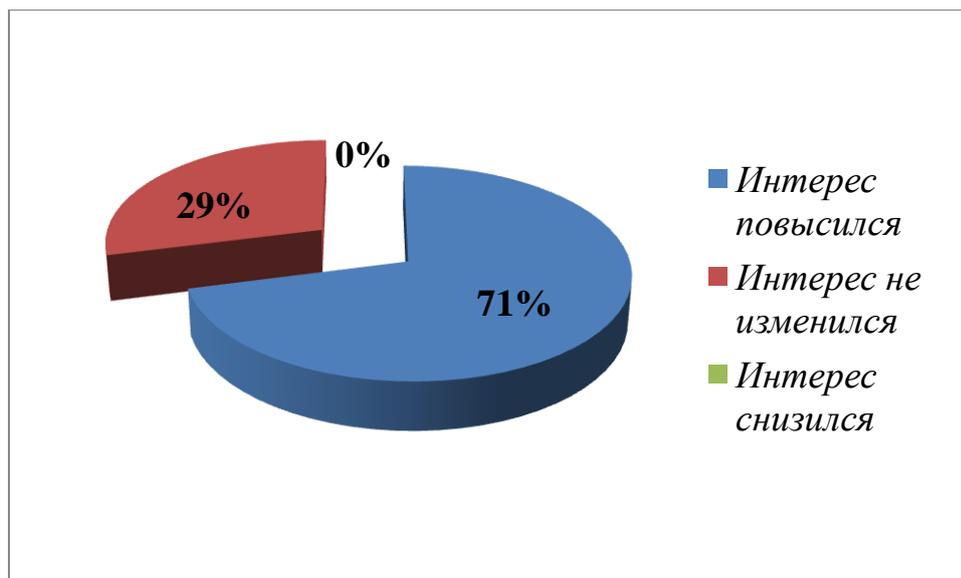

Рис. Результаты опроса учащихся 9 класса

Выявлено, что у большинства учащихся (71 % учащихся от количества опрошенных) интерес к изучению предмета повысился.

Внеклассные мероприятия являются составной частью учебно-воспитательного процесса во внеурочное время, организованная педагогом, одна из форм организации свободного времени учащихся. В результате применения таких форм обучения, учащиеся на уроке химии не только осознанно усваивают учебный материал, приобретают умения, но и получают интеллектуальную удовлетворенность, заинтересованность к предмету.

ИСТОЧНИКИ И ЛИТЕРАТУРА

1. Буянова И.В. Технология цельномолочных продуктов и мороженого. Кемерово, 2002.
2. Горбатова К.К. Физико-химические и биохимические основы производства молочных продуктов. СПб.: ГИОРД, 2007.
3. Космодемьянская С.С., Гильманшина С.И. Методика обучения химии. Учебное пособие. Казань: ТГГПУ, 2011. 136 с.
4. Макарова А.А. Творожные изделия в домашних условиях. М.: Рипол-Классик, 2009.
5. Степанова Л.И. Справочник технолога молочного производства. Технология и рецептуры. СПб.: ГИОРД, 2003.
6. Шапкин А.В. Экономические и финансовые риски. М.: Колос, 2006.

Научный руководитель: кандидат химических наук, доцент Хаданович А.В.